

Naš izborni uspjeh i demokratska stranka.

У једном писму из Сплита, штампаном у бр. 74 Загребачке »Ријеке« под насловом »Далмација у Скупштини«, оцијенjen је изборни успјех радикалне странке овим ријечима, које вjерно переносимо:

„Петорика радикала далматинских иду дијелом као представници српских маса sjeverno-dalmатинских и бокелјских, а дијелом као ђеда једне курiozne појаве у нашој покрајини: знатан број гласова у мјестима у којима живи искључиво хрватски елемент пао је у радикалску жару. Ти радикалски гласачи већином су конзервативни елементи, без икакво политичког одгоја, а једино су политичким концепцијамa материјалне природе. Ту је велик број чиновништва, махом компромитованог за вријеме прeдшaњe владавине и скоро компактно т. зв. малопосједници, који рачунају на заштиту радикала у питању аграрне реформе. Тако се ето радикална странка једино у Далмацији афирмирала као — колике ли ироније! — класна странка. А онда кад томе придодате као најважнији елемент овог успјеха изборне методе, које су без икакво преферирања врхунац онога што се у том правцу најстрашњегa може да постигне, које су, смиле се казати, понегдје надмашиле саму Македонију (провербијална је слабост далматинске покрајинске управе!), — онда све то срачунавши, имате изабраних пет далматинских радикалских посланика“.

С тога, што ниједна ријеч у тој оцијени није на свом мјесту, не смиле проћи без нашег одговора, а само зато, што водимо рачуна о своме угледу, неће испати онако оштар, као што би морао бити, на изазиве демократске странке, која је провокације за правило избрала.

Изборни успјех радикалне странке у Далмацији има значај једне побједe државне мисли. Против безумне паролe за републику, којом је била обманута већина Хрвата у Далмацији, а која је, у својој суштини, уперена била против опстанка државе, мисао на државу окупилa је радикалне гласаче и довела их је на изборе. Кад би демократска странка могла ослободити се страсти и мржње, а водити се погледима, управљеним на државне интересе, она би морала радошћу поздравити изборни успјех радикалне странке у Далмацији, којој је једино тај успјех спајаси част. Радећи противно, омаловажавачки једину утјеху, коју је држава доживила у Далмацији, демократска странка мора бити стављена пред јавни суд, да даде одговор на питање: који су њени циљеви и коме она служи? Јер се њени поступци и испати њене штампе не могу трајно оправдавати утврђеном истином о њеној неозбиљности и несolidности!

Радикалски гласачи, о којима загребачки лист даје рјгаву оцјену, да су без икакво политичког одгоја, а једино са политичким концепцијамa материјалне природе, представљају једину политичку вриједност са елементом стабилности политичког вjеровања и освједочења, коју може дати Далмација, родна земља Трумбића а Смодлаке, које је, равно до јучер, и демократска странка славила као најбоље синове нашег народа. Ти гласачи, или те масе српске у Далмацији и Бoki, како их зове загребачки лист, имају своје оцјеве и дједове, који су овој Далмацији спасили карактер славенске земље. Они, а не родитељи војга демократске странке и других странакa у Далмацији, и само они били су основа сваког националног покрета у прошлости и једина поуздана војска у нејакананој народној странци, док је она требовала јунаке. Још је жив г. Biankini и он је данас почасти предсједник демократске странке. Он зна, што је политичко васпитање, а разумије се и у ствари материјалне природе, па може прочитати својој странци те странце из наше прошлости, а ми му дозволјавамo, да прескоћи сва она мјеста, на којима се налази његово име. Поостављајући да демократска странка у Далмацији има извјесну организацију, која прати њена унутарња кретања, морамo вjеровати, да су јој познате разне појаве у њеним редовима, које нису најбољи свједоци о политичком васпитању и отпорности концепцијамa материјалне природе њених припадника. Ми смо могли видети, како је по који њен чланик потписао Drinkovićу listu, како су по неки чувари њене кутије спустили своје куглице у Drinkovićу жару и како су многи гласачи, на које је она рачунала и које је она обилато гостила, изневјерили је на самом биралишту, придруживши се гомили, која је ишла за Радичећ. Ми одлучно можемо казати, да у радикалној странци нису могући такви примјери политичке незрелости и непouzданости, а демократска штампа, ако зна и један једини случај, може да нас демантује. Не тражећи од ње, да нам покаже своје рачуне, ми је овлашћујемо да изнесе, ма и један случај радикалског оперисања са новцем, јелом и пићем, како су то чинили други и како су то урадили и демократи.

Нами није познато, да су у радикалну странку ушли чиновници, па ни чиновници, компромитовани из ранијих режима. Напротив смилјемо изјавити, да у ниједној странци нема мање чиновништва, него ли у радикалној, а у ниједној толико, колико у демократској. Дозволјиви, да је који чиновник са рјгавом политичком прошлосту спустio своју куглицу у радикалну кутију, такoвих је могло бити колико прсти на једној рuci. Ако пак демократи жеље разговора о прошлости чиновника, готови смо да га примимо. Брзо ћемо ми наћи у њиховим редовима аустријске комесаре, који носе на души Onisima Popoviћа и друге муке. Брзо ћемо свршити и преглед другог кута покрајинске управе у Сплиту. А пред нами је, ако се жељи разговор и о ранијој прошлости, комплет „Nar. Lista“, из кога можемо оживити неке успомене, за које почасти и активно предсједништво демократске странке у Далмацији мисли да су заборављене.

Узевши учеће у изборима радикали нису могли примјетити, да су у Далмацији примјенjeni рјгави изборни методи, тако рјгави, да иза њих изостану и они у Македонији. Колико је нами познато, Македонија је, сем послједњих избора, који још не могу бити оцијениjeni, имала само изборе за Конstituantу, а те је водио демократски министар унутарњих дјела. За недозвољене изборне методе радикалима недостају у Далмацији традиције, искуство и сарадници за извођење. У главне радикали у Далмацији продуђују рад предратне српске странке на Приморју, а она је само издржала борбе са поганим изборним методима. Колико се зна, можда је од свих политичких чиновника, поглавара и комесара, један једини радикал, а тај у Boki није имао што да намјешта за радикалну странку. У колико сплитски дописник загребачког листа прави алузije на неке промјене, које су биле извршене

у срезовима, makarsком и metkovićком, довољно је оставити citramи, да one даду одговор. У та су два среза радикали имали 300 гласова више на послједњих избора, а без њих би резултат био једнак. Напротив демократи су, и без избора, знали премјештати поглаваре, који им нису били по вољи, као што су знали, да скоро на све општине, а у ниједној нису ни већина, ни угледна њанјина, поставе своје лјуде за управнике. Имајући искуства за фалификовање волје бирача, они су у часу, кад су избори били готови, а резултат већ објављен, али још не провјерен, званично затражили од радикалне странке, да им помогне, искирвити бројеве и тако добити још један мандат у јужњем округу.

Сад на крају да салдирамo шаљу загребачког lista, да је радикална странка, по нејкој „иронији“, постала у Далмацији класна партија, јер да је примала малопосједнике и њихове заштјеве. Као у сваком питању јавног интереса, тако и у питању аграрне реформе, радикална странка има свој одређени програм. Она га је поставила, имајући пред очима интересе државе и народа, а држећи се начела, која се не могу вријегјати без дубоких потреса и тежких послједика. Не затворивши своја врата за ниједан stalež, радикална странка није тражила малопосједнике, није их мамила неостварљивим обећањима и није их, на крају, ни задобила. Јер још увијек остаје истина, да је већина малопосједника гласала за Трумбићу и демократску listu. А радикална је странка остала што је, по свом пореклу, била: једна народна, у суштини, seljaчка странка. За њу су у sjeverном округу гласовали скоро сами selјаци, а у јужњем од Хрвата selјаци на Брачу, Корчули, Vrgорcu и Dubrovniku. Било је „ироније“ у питању аграрне реформе, али та је погодила демократску странку, и то по њеној заслуги, јер се је само она играла са тим важним питањем. Кад је објавила, да је за интегрално рјешење тог питања и да од тога под никакову цијену неће одступити, она је, у изборима за Конstituantу, узела на своју listu можда јединог спахију, кога има Далмација, да добије гласове његових кметова и тако извуче сами један мандат, и тај по бједном једном остатку. Сада је поново носила на својој listи тог кандидата, који јој је дао толико гласова, да не пропадне. А малопосједници нису се могли branити од њених љубавних понуда.

Овине ћемо за данас завршити, готови да наставимо, ако то жељи демократска штампа.

Политичка ситуација.

Послије избора многи су очекивали да ће у нашој држави доћи ко зна до каквих измјена. Избори су проšli и нису донјели ништа необично. Држава, која се налази у чврстим и сигурним рукама, све то болје корача напред. Напредак, корак на болје, види свако и свадје, ко хоће да гледа без предрасуда, без мржње. Наше унутарње прилике све то више се сређују, док се и спољна питања успјешно приводе крају. Око 10. априла sastaje се у Опатији поново паритетна комисија, да рјешава о ликвидацији ријеког питања као и о Луци Барош и Делте. Код наше делегације влада оптимистичко расположење. Такoгјер су за 10. априла позвани сви радикалски посланици у Beograd, а у исто вријеме вјецаче и све остале странке и донјети своје закључке. Странке ће се у главном подијелити у два тabora, на one које су за Видовдански Устав и one које су против њега.

У земљи су подузете све мјере, да се очува јавна безбједност, а у првом реду у оним крајевима, гдје је полјупјана дефетистичком акцијом.

Проблем просвјетљивања села.

I.

На нашем селу није никада било сјајно, али је некада, у недавној прошлости, било много боље него ли је сада.

Сада у селу влада права пустош: пустош у економији, пустош у хигијени, пустош у просвјети, пустош у религији.

Запуштеност и некултурност нашег села данас отскачу као пирамиде у пустињи.

У првашња времена, када смо још живили под туђинским господарством, није било овако црно, као што је данас, јер је и у селу и у граду било истински народних људи, просвјетљених људи, који се нијесу гадиле на запуштеног сељака, нити су се гадиле да раде међу сељацима и за сељаке.

Народни свештеници и учитељи са села и њихова просвјетљена браћа из вароши били су истински пионери народне просвјете у селу. Они, свјесни велике истине, да је само-поуздање (по оној народној „у се и у своје руке“) једино поуздање темељ свакоме напретку и бујан извор благостању и јачини појединог грађанина и читаве нације, са пуно љубави и без рачуна, подавали су се озбиљном и тешком раду око подизања просвјете у нашем народу, поглавито у селу.

Посећујући своје енергије оваком раду, они су увијек имали само једно пред очима: јачање и напредак Српства. Држали су се оне: „Српство изнад свега“.

Свако дјело човјечије вуче за собом ина последица. Истима се не може да удари граница. Оне, биле добре или але, дјелују на ову околицу, у чијој средини ми живимо и дјелујемо. Оне, до неке мјере, дају јак колорит свему нашем животу: приватном и јавном.

Које су последице биле патриотског рада народних људи, пре два десетка година, на селу и за село?

По већини наших села поникле су многобројне лијепе народне школе, храмови за народно просвјетљивање. Оне су подигнуте, од наших народних општинских управа, само из народних средстава и народном иницијативом.

Имеђу села и града владало је тада интимно и искрено повјерење, које је налазило своје практичне примјене сваки пут, када се је имало да истакне или заштити интересе српске националне индивидуалности.

Од овог топлог братског одношаја имале су велике користи обе стране: село и град, јер се је град, који је директно попиока на села, ауузимао за потребе свога села. Не само да се је старао да у селу буде сазидата школа, већ је настојао да пронађе у селу и у вароши најбољу народну дјецу, да их васпита и школује и спреми за народне учитеље, за врсне културне раденике. Ови, никнувши из народа, рауујемали су душу и живот народни. Враћајући се у село, да се одуже народу, настали су да ту играју улогу сјајнога мјесеца, да примљеном свјетлошћу стеченог знања обасјају своје село и да огрију топлотом свога срца. Село, са своје стране, имало је респекта прама идејма своје старије браће у граду и давало им потпоре да дођу до остварења.

Данас, на жалост, ми стојимо сасвим дружице.

Егоизам и јагма на наглим богаћењем отуђују, уопће, човјека од човјека, јер човјек постаје вук човјеку, а камо ли неће отуђити сталеж од сталежа. Егоизам киди испред себе сваки идеализам и баца се стрмоглавце у паручај најгаднијег материјализма.

Помањкање идеалима раскинуло је оне идиличне, интимне везе, које су некада постојале између града и села, и отуђило је народну интелигенцију, варошку и сеоску, од народне масе. Између њих и сељака нема оне

старе узјамности, олог повјерења. „Интелигенат“, варошки или сеоски, долази у додир са сељаком само онда, кад га на то нужда примора: па била та нужда пословна, авачничка или политичка. Кад се год они приближе сељаку, промишљено се користе његовим незнањем и немишљено га искоришћују, особито привредно.

До каквих несрећних последица воде овакови отровни одношаји између народне интелигенције и сељака, најбоље свједоче неки нежељени покрети и догађаји у једној нашој вароши, за предизборне агитације.

Наши дописи.

Книн, 3. априла.

(Др. Ловре Монти). У помену 25. годишњице смрти великог родољуба и заводског добротвора благопоп. Др. Ловре Монти-а, управа Кр. Н. Пољопривредне школе на Главници код Книна, приређује дне 10. тек. мј. у кат. цркви у Книну свечане задушнице, а за тим на Главници управник школе држи помену слово о неумрлом покојнику.

Дубровник, 31. марта.

(Странци. — Траумај). У наш град с овим лијепим временима приспијева даномице сва сила странаца. Има их одасукуд, али највише из наше отаџбине и из Ческе. Између осталих били су наши министри Др. Ничић и Марко Трфковић, те чехословачки министар саобраћаја г. Литреник са госпођом. Он је прегледао опоравилиште што су Чеси отворили овдје за дјецу жељезничара у убавам нашем Лападу. Како је познато имају Чеси овдје и свој велики пензион у Купарима, а каже се да ће градити још неколико хотела и вила. Чује се да ће ове године доћи у наше крајеве преко 30000 Чеха. Са припојењем Ужича у Србији и Вардишта у Босни на којој се жељезници живо ради и већ су готови главни тунели, моћи ће се стићи у Дубровник за кратко вријеме, а што је главно, неће требати путовати морем, што многе одвраћа да амо долазе.

Него ако имамо странаца који дају граду живота, имамо који га убијају и носе му велику штету и жалост. Са свих и најудаљенијих крајева наше државе шаљу се туберкулозни болесници овамо без икаквог обира на стање болести, чак и уморући. Како Дубровник нема никаквих здравствених завода за те болеснике, они се разлилае по хотелима, пансионима и приватним кућама, тако да нема мјеста у Дубровнику, које није отровано. А што је још најважније, Дубровник није ни по клими, особито због своје вјетровитости и промјенљиве температуре, уопће агодан за лијечење плућних болести.

Због тога су се мјестни лијечници састали да по том питању што одлуче, па су закључили да саставе обавјест за све колеге, за лијечничка удружења итд. да се знаде што је дубровачка клима и кога да шаљу а кога не, и уз то Споменути на здравствену власт, да се створи основа за једну специјалну болницу, која не би баш имала бити у Дубровнику, него неком другом повољнијем мјесту, па пр у Перасту.

* * *

Наша електрична жељезница вози само на града до жељезничке штације у Гржу. Кад се узме у обзир да је Дубровник град са не пуних 10.000 становника, а да она жељезница, не рачунајући јавне кочије и аутомобиле, превозе преко године, који стотинак хиљаде душа, може се промислити који је то промет на једној прузи, која се пресели за

неколико минута, а многи се ради близине и не воли, јер је то једна од најидеалијих шетња, што се даду замислити. Дубровчани пак нијесу сустали на раду, па су питали и добили концесију за грађење још једног трака те жељезнице, који ће се на почетку Гржу одвајати од досадашње пруге и ићи у Лапад до увале пут св. Михајла. Колико ће тад оживјети онај крај, то не треба ни говорити. Нетој се то започне, одмах ће се започети у ували, у којој до самог мора расту бори и маслине, грађмом великог модерног купалишта и санаторија.

Градске вијести.

Пањња pretplatnicima. Пошто је концем овога мјесеца завршио тромјесец о. г., а пола године излажења листа, то молимо сву гг. pretplatnike да подмире своје рачуне, јер ћемо у противном случају бити присиљени обуставити им даљње шилјање листа. Цијена је листу на мјесец 15 динара, а за три мјесеца 40 динара. — Управа „Далматинскога Радикала“.

Избори у III. зони. На једној од првих сједница дрз. одбора, биће ријечи, када ће се извршити избори за народног посланика у III. зони у Далмацији. Неке су новине биле дониле вијест да се избори имају да изврше у почетку мјесеца априла о. г., али пишући то, нијесу промислиле да то није могуће. Општине треба најприје да саставе листе бирача, па да их пошаљу суду на одобрење, а кад их prime, онда ваља да их јавно изложи за eventualне утоке, а кад суд ове ријечи, онда да се уреди све што је потребито за избор. Ради тога проћи ће до тих избора још пар мјесеци и по свој прилици неће бити прије јуна или јула и то ако буде све išло у реду.

Ћићула. Јућер 3. априла умро је у санаторијуму Topolnica-Šostanj код Белја, Панта Поповић, капетан II. класе, у самој 28. години живота. Био је спреман официр и образован човјек. Војно образовање добио је у Русији, у самом почетку рата ступио је у српску војску и учествовао у борбама читавог рата. Ту је и зачетак његовој прераној смрти. У Шибенику је служио од самог ослобођења Шибеника испод Италијана. — Вјечна му памјат!

Ноћас је у мјесној земалској болници преминуо млади поручник Savo Bulatović, услјед плућне болести, задобивене за рата. Сутра послје подне у 3 сата биће му спровод. Вјечна му памјат!

Ускрсни дар чиновницима. Чиновници нису били примили плату за мјесец април. Баš на Ускрс! Лакo је помислити у каквим дувеним расположењем додекала је 580 (пет стотина и осамдесет) чиновничких обитељи «славу бољу на висини, а мир људима на земљи добро волјенијем». Коментари и спсвока није fallо. Ако је дандас чиновник и сувише погоден са slabим стањем наше валуе, која га ставља у веома понизујући положај према осталим слојевима народа, ако се ипак налазе људи који у овом дару политичком и социјалном радо жртвују своју индивидуалност општој ствари и свелој државно-националној идеји, зашто из лијености или неспособности појединца да се ти прегаоци на пољу консолидације наше државне заједнице, тако немилу кљаштре и убјају у својим идеалима? Не знамо ција је то кривина. Држава сигурно није, јер она напред буджетовала чиновничке плате и ако не достатне, а оно бар према својим приликама, то чиновништво знаде и трпи у нади за бољи развјат наше домаје, што нека им служи на част, али, да оно што држава може да даде закашњује — а поготово

u ovako svečanim danima — to je sramota, to je grijeh protiv domovini, to je defetizam. Zadržavamo s toga, da se krivci eksemplarno kazne, bili oni u Šibeniku, Splitu ili Beogradu, jer ovo nije prvi put da se ovo dogagja. Ako nisu sposobni da vrše svoje dužnosti u redu, državna potreba zahtjeva da im se nagje boljih zamjenika, jer sisati državu a raditi protiv njezinim interesima je političko i nacionalno zločinство.

Dječiji koncerat. Šibenik nema sreće da iz svoje utrobe radja ljude, bolje i sjajnije od običnih šetača po Kraljevoj Poljani, koji bi svojim djelima osvjetlali i pronijeli slavu svoga grada. Neplodnost mušku Priroda u Šibeniku namiruje sa vrijednim ženama. Do sada je muzički odgoj našeg podmlatka uvijek bio u rukama tugjinskih učitelja. Danas u Šibeniku imamo dvije vrijedne pijanistkinje g-gjice Olgu Javorovu, koja ima potpunu akademsku muzičku kulturu, vrsnu koncertkinju, i Darinku Iljadičevu-Grbešić, učenicu vrijednog maestra i kompozitora pok. Zuliani. Ove dvije mlade Šibenke natežu se da što bolje razvijaju u mladima smisao za lijepo, ulijevajući i mališanima i odraslima u srce, kroz akorde najljepih kompozitora, osjećaje, što ih samo lijepa muzika može da probudi. U red ovakog nastojanja ide i vrlo uspjeti dječiji koncerat, što ga je u ponedjeljak sa svojim učenicima priredila g-gjica Darinka Iljadičeva. Grijehota je samo u tome, što se ovakovi koncerti ne udešavaju češće i za širi krug slušalaca, što bi bilo od koristi i za učenike i za učiteljice i za publiku.

Novi primarius i upravnik bolnice. Ministar za narodno zdravlje postavio je d.ra Špiru Šeata za upravnika bolnice i primariusa za unutarnje bolesti.

Nacionalni radnici. Odbor za priznavanje godina službe nacionalnim radnicima održao je nekoliko sjednica. Do sada je priznat nacionalni rad: d.ru Edi Lukiniću, d.ru Janku Širaku, d.ru Matku Laginju, Jurju Biankiniju, kome je priznato 50 godina službe i 10.000 dinara godišnje penzije i sva prava na skuparinske doplatke kao i ostalim državnim pensionerima.

Red bogoslužjenja kroz strasnu sedmicu. Na Veliki Četvrtak Vasilijeva liturgija u 10 sati, Bdenije sa čitanjem 12 strasnih Evanđelja u 19 sati. Na Veliki Petak Carski časovi u 8 sati, Večernje u 16 sati, Bdenije sa plačem Bogorodice i propovijedi u 19 sati. Na Veliku Subotu Vasilijeva liturgija u 11 sati.

Sokolski savez je održao dana 25. marta svju glavnu godišnju skupštinu u Beogradu u zgradi Narodne Skupštine. Iza sjednice obavila se posveta društvene zastave sokolskog društva Beograd I., činodjektivovao je patriarha. Kumovao je Nj. Veličanstvo Kralj, kojega je zastupao general i adjutant Hadžić. Prije svečanog čina starosta društva dr. Kujundžić u prigodno slovo predao je zastavu generalu Hadžiću, na što je patrijarha po pravoslavnom obredu zastavu posvetio. Kad je obred bio gotov general Hadžić održa vatreno patriotsko slovo i predao zastavu starijini društvu, a ovaj barjaktaru. Iza toga je progovorio starijina Jug. Sok. Saveza dr. V. Ravnikar. Najdirljiviji momenat za govora bijaše kad je spomenuo najstariju (Ljubljana) zastavu, koja se eto grli sa najmlagom (Beograd I.). Tada se dva barjaktara približiše i izljubiše, a to isto učiniše, uz burno pljeskanje, starijina Saveza i starijina sokolskog društva Beograd I. Zatim je general Hadžić privezao dvije vrpce kao dar Nj. V. Kralja sa zlatnim natpisom: Sokolskom beogradskom društvu — Aleksandar I. i utukao dva zlatna klinca sa imenima Aleksandar i Marija. Svrsta se zatim velika povorka, koja krene pred kraljev dvor, gdje su dugo akklamirali Kralja, Kraljicu i Kraljicu majku, koji su došli na balkon da pozdrave Sokole.

Brzojavne i telefonske vijesti

(Posebni izvještaji „Dalmatinskog Radikala“).

Положај у земљи.

БЕОГРАД, 4. Синоћ је одржана седница министарскога савјета, на којој се расправљало опширно о ситуацији у земљи. Министар Вујићов поднио је опширан реферат, те је са задовољством констатовано, да у земљи влада изврстан ред и мир.

Послије тога се расправљало о страничким стварима. Прије отвора Скупштине, радикали ће повести преговоре са свим парламентарним групама, информирати се о њиховим намјерама и о становишту и прма томе удесити своје држање. До Скупштине влада неће давати оставке. На концу се говорило о аклудном зајму у Француској те о даљој помоћи сиромашним крајевима и намјени новчаница у трећој аони.

Нови буџет.

БЕОГРАД, 4. У министарству финансија раде посебни референти са парочитим чиновничким апаратом око састављања државног буџета за 1923. и 1924. годину. Министар финансија желећи да у новом буџету избјегне свим погрешкама, атражио је од свих министарства да му до 19. априла пошаљу све исправке за буџет, да би их могао правремено провести. Министар жели такођер обезбједити кредите за вапредне потребе.

Демократске жеље.

БЕОГРАД, 4. Цицварих у уводном чланку „Беогр. Дневника“ тражи категорички оставку владе г. Пашића, јер је „немогуће да се Пашић споразуми са Радићем. Ако је земља у опасно-

Влада и Радић.

Како се ђује из Радићеве околине, он је немогуко измјенио своје гледиште о доласку у Београд. Радић, бојећи се, да би влада могла поништити његове mandate, ако не дође у Скупштину, одлучио је, да један дио својих посланика пошаље у Београд, који ће онемогућити образлагање ма какве владе, а остали ће са Радићем остати у Загребу и пратити развој ситуације.

Укidanje pokrajinskih uprava.

На седници министарског савјета разговарано је о опћој политичкој ситуацији. Говорено је о referatu ministra unutrašnjih djela o praktičnom uvaganju na život zakona o oblasnoj upravi i zakona o općoj upravi. Tu se radi o tome, na koji će način veliki župani da prime s jedne strane one poslove, koje su do sada vodili okrajni načelnici ili veliki župani, a s druge strane se

Naše Sokolsko Društvo u Šibeniku bilo je rađi nemogućnosti osobnog pristupanja uprave društvu zastupano po bratu Dušanu Rapu, podupraviteљу Jadranske Banke u Beogradu, koji je takogjer u ime našeg Sokolskog Društva za bio zlatni klinac u spomen ploču. Tom je prigodom brat Dušan Rapo položio 200 Din. u fond šibenskog Sokolskog Doma.

Дјеца из Чехословачке и Швајцарске код нас. Ових дана почеће да долазе веће партије чехословачке дјеце ради опорављања у нашем приморју. Деца ће бити смјештена у околини Дубровника и на острву Ррку. Наше власти изадице им у сусрет у сваком погледу. Министарство Саобраћаја одредило је повластицу за вођњу. Прва патрија, која кроз који дан креће, броји око пе-

сти, онда је потребно да Пашић апелује на демократе, да их замоли, да опросте радикалима и да ступе поново у коалициону владу“. Цицварих вели, да је уопште цијела јавност мишљења, да је једини излаз из ситуације коалиција радикала и демократа.

Талијани о нашој војсци.

РИМ, 4. Туринска „Stampa“ доноси чланак у ком се бави нашом војском, те каже, да је ратна способност те негда храбре војске пала услед несташице материјала. Артиљерија наше војске, вели, да је слаба, али уза све то у Краљевини СХС опажа се велика склоност за рат против Италије.

Осуда министара у Бугарској.

СОФИЈА, 4. Јучер је суд ирекао осуду против бивших министара. Радославов, Тарлов и Петков осуђени су на доживотну тамницу, а остали на 10—15 година робије. Сви осуђеници лишени су за увјек свих грађанских права.

Пожар вагона.

НОВИ САД, 4. У пonedjeljak су се на железници запалила два вагона кукуруза. Један је вагон потпуно изгорео. Штета износи око милијун и по динара. Пожар је настао из непажње.

Немири у Аустрији.

БЕЧ, 4. У околици Беча дошло је до оружаних сукоба између националиста и социјалиста. Пуцало се и из револвера. Има више теже и лакше рањених.

је расправљало о tome, који ће се послови из djelokruga pokrajinske uprave prenijeti u nadležnost velikih župana. Istovremeno se ima od pokrajinske uprave prenijeti u nadležnost ministarstava izvjesni poslovi, koji ne mogu biti preneseni na velike župane. Kod toga pitanja ima puno točaka nelasnih i dužnost je vlade, da te sve točke jasno utvrdi, da bi se prema tome vlasti mogle ravnati. Sva ova pitanja u koliko se tiču likvidacije pokrajinskih uprava ima da izvrše ministarstva u sporazumu sa pokrajinskim upravama, a po odobrenju ministarskog savjeta.

Гјаци на излету. Липеи пролjetни дани наступили су, па наши гјаци хоће да израбе ускрсне празнике и пропутују поједине крајеве наше лијеке домовине. Јутрос преко Сушакa допутовали у Šibenik гјаци тражи академике из Subotice. Прије подне разгледали су град, а онда кренули даље.

deset djece. Tek pošto se ova partija djece bude vratila, poslaće se druga.

Megjunarodni komitet za pomaganje djece u Ženevi, moli da mu se označi mesto u našoj Kraljevini za 1.000 slabunjave djece stare od 12 do 17 godina iz Švajcarske. Ministarstvo Socijalne Politike sada traži takvo mjesto, kako bi moglo o tome obavestiti Komitet.

Испити осposobljenja за основне и грађанске школе код испитног повјереништва у Дубровнику започет ће на 12. априла, а код испитног повјереништва у Šibeniku на 23. априла ове године. Потанје у броју 21. »Dalm. Glasnik«.

Изнамјљују се одмах два локала. Упитати код Српске Банке, подружнице Šibenik.

LJETNA ODIJELA.

Javljam cijenj. gg. mušterijama, da su mi prispjela ljetna odijela, po najnovijem kroju u raznim bojama iz prvih čeških tvornica. Roba je dobra, a cijene veoma umjerene. Po narudžbi šaljem i poštom. Takogjer imam na izbor slavnatih šešira i bijelih cipela.

Salamon Drutrer
Šibenik.

Модерно уређена
„**Нова Штампарија**“
у Шибенику
препоруча се п. н. опћинству.

Помажите „Просвјету“!

BANCA DALMATA DI SCONTO D. D.

PODRUŽNICA ŠIBENIK

Prima uloške na knjižice i na tekući račun. - Eskomptira mjenice. - Obavlja sve burzovne naloge te isplate na sva tuzemna mjesta. - Izdaje čekove i kreditna pisma. - Financira trgovačka, obrtna i industrijalna poduzeća. - Obavlja sve štedioničke i bankovne poslove najkulantnije.

Brzojavni naslov: DALMASCONTO.

21

Br. 569.

Natječajni oglas

na mjesto općinskog tajnika-blagajnika kod ove općine. Rok natječaja 15. aprila 1923. — Plaća i ostale prinadležnosti kao državnim činovnicima IX. razreda sa pravom na mirovinu. Priznat će se i sedlibeni troškovi.

Molbi pridružiti krštenicu, domovnicu, školske svjedodžbe i isprave o dosadašnjoj općinskoj službi.

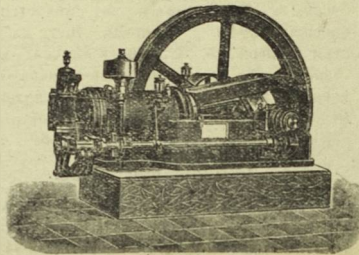
Opuzen, dne 23. marta 1923.

Općinski upravitelj:
K. Rajković.

1—4

TEHNIČKI URED OSKAR KRAUS

TRST - Via S. Nicolò 4/II.

Opskrbljuje kroz najkraće vrijeme sa motorima na naftu i benzin, motorima DIESEL, električnim motorima i dinamima, motorima za brodove i jedrenjače, kompletni namještaj za tvornice tjestenine, mline, sprave za tištenje maslina, za mehaničke i drvodjelske radione i sve ostale vrste mašinerija s tehničkim namještajem.

Cijene u dinarima. - Informacije i proračuni besplatno.

STIPE ŠARE - ŠIBENIK (Dalmacija)

Telegrami: ŠAREST - VELIKOPRODAJA ŽITARICA I ZEMALJSKIH PROIZVODA - Telegrami: ŠAREST

20

Slavenska Banka d. d. Zagreb, filijala Šibenik

Dionička glavnica i rezerve Din. 50,000.000.—. Ulošci preko Din. 125,000.000.—.

FILIJALE: Beograd, Bjelovar, Brod n.S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šabac, Velikovec, Vršac.

IPOSTAVE: Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka.

AGENCIJE: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

AFILIJACIJE: Slovenska banka, Ljubljana; Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split; Balkan Bank r. t., Budapest, Vaczi utca 35; Bankhaus Milan Robert Alexander, Wien I. Augustinerstrasse 8.

Obavlja sve bankovne poslove najkulantnije.

Uspješno se oglašuje u „Dalm. Radikalu“